

Kristýna Svobodová
(Gymnázium Jana Keplera, Praha), 3. místo

Možná

Možná je to jen namyšlenost a bezohlednost mladší generace, ale často slyším od lidí, kteří jsou starší a pokládají se za *rozumnější*, názory, se kterými rozhodně nemůžu souhlasit. Všichni kolem mě jsou úžasně chytrí a světzalní a dospělí a o všem mají jasno. „Prezident by neměl moc vyčnívat,“ dozvěděla jsem se nedávno. Na prezidenta má vůbec každý Čech jasný názor; měl by být chytrý, ale *ne moc*, vtipný, ale *jen s mírou*. Měl by také mít kulturní rozhled a mezinárodní kontakty, ale *ne příliš*. Obecně vzato; co vlastně od prezidenta chceme? Modrou oblohu bez mráčků a hudbu v ulicích? Jistěže ne, jsme přece *velcí* a chytrí; víme, co můžeme reálně očekávat. Ze všech stran se řítí rady a postřehy a domněnky a neztratit se v té záplavě není jen tak. Přesto mi připadá, že právě Češi zapomínají na jednu velmi důležitou věc; věc, na kterou by zrovna oni, už kvůli své smutné historii, rozhodně zapomínat neměli. Ostatně, sednout si a v klidu si vytvořit vlastní názor je někdy těžší, než by se mohlo zdát. „Jsi ještě moc mladá,“ řekl mi jednou kdosi větší. „Ještě tomu nemůžeš rozumět.“ Není mi jasné, čemu bych neměla rozumět. Myslím, že k poznání určitých skutečností nepotřebujete věk, zkušenosti a *dokonce* ani peníze. Existují totiž *věci*, které vycházejí zvenku a *věci*, které mají původ kdesi uvnitř; proto je neumíme zachytit obvyklými měřítky a leckdy se špatně pojmenovávají. Ráda bych, aby můj názor zněl chytře a důležitě jako názory velkých lidí; aby nebyl naivní nebo prázdný a bez obsahu. *Věc*, nad kterou se teď zamýšlím, patří ale do té druhé skupiny; vysvětlit se dá jen s obtíží. Myslím si totiž, že náš budoucí prezident by měl být hlavně hodný. Tohle slovo už bylo v naivním kontextu vyřčeno tolikrát, že se jeho hlubší význam skoro téměř vytratil. Pod pojmem *hodný* si představíme důvěřivého hlupáka, který strpí všechno možné pro jakési „vyšší hodnoty“, které tady dole nikdo jakživa neviděl. To, co v pohádkách platilo za nejvyšší ctnost, je dnes téměř nadávkou. Který dospělý by také věřil na pohádky? Realita k nim má tak daleko. Náš svět se nerozkládá kdesi za sedmero horami a sedmero řekami. Není to představení na jevišti s umělými kulisami a opona často není ze sametu, ale železa. Náš svět se žene rychle kolem, je syrový, hrubý a směšný a nehraje podle pravidel. Přesto ale, existují určité hodnoty, které stojí mimo tento zběsilý závod a i když se zdá, že během let už dávno zrezly, svojí cenu si stále udržely. Myslím, že laskavost a velkorysost mezi ně určitě patří, jako vlastnosti někoho opravdu velkého. První námitkou je zřejmě prosté tvrzení, že prezident má hájit (a preferovat) zájmy své země – důležitější pro nás je, abychom byli v suchu a teple my, ne nějaká podivná menšina kdesi v Čechensku (o kterém ani většinou netušíme, kde vlastně se nachází). Tento názor ale opomíjí jednu velmi důležitou věc; aby prezident mohl hájit zájmy své země, musí ho někdo brát vážně. Aby ho někdo mohl brát vážně, musí mít něco, čemu se dnes říká autorita. A jak jinak si získat respekt než skutečným a důsledným dodržováním určitých morálních zásad a norem? Pokud

se z hlavy naší malé, vcelku bezvýznamné země stane jen *pouhý*, cynický obchodník, nezaslouží si jeho slovo na mezinárodní politické scéně obdiv ani úctu. Na tento argument bych ráda navázala vaší zřejmou reakcí: „Vždyť ekonomický stav země je pro její obyvatele přeci stále důležitější než sebelepší pověst. Samozřejmě, dobrý prezident se řídí zdravým úsudkem a dokáže uhádnout, kdy budou jeho slova mít pozitivní vliv a kdy jen přilijí olej do ohně. Ale nepreferovat ekonomické cíle před lidskoprávní problematikou je mnohem důležitější, než by se na první pohled mohlo zdát. Dobrým příkladem je politická situace v dnešním Rusku. Kdysi Medvědév a nyní opět Putin (nebo také stále jen Putin; záleží na úhlu pohledu) si s obrazem své země zjevně příliš velkou hlavu nelámou.

Pochybné podporování Severní Koreje, velkorysé zásobování syrské armády zbraněmi, *paktování se* s komunistickou Čínou; zdá se, že Rusko si při své velikosti může dovolit, co chce. Ale pokud se aspoň trochu porozhlédneme kolem, nemůžeme si nevšimnout jistého odporu a opovržení nad touto politikou – a také narůstající emigrace samotných Rusů. Nesvědčí to o něčem? Dá se namítnout, že existují *země a země*. Jsou státy, jejichž blahosklonná podpora Českou republiku nic nestojí; buď proto, že jsou moc chudé a bezvýznamné, nebo prostě proto, že leží moc daleko a my máme pocit, že naše a jejich problémy se od sebe diametrálně liší. Jiným případem je Rusko a Čína, které nejsou nikdy moc daleko a v nichž je mnohem důležitější dávat si pozor na jazyk a myšlenky. Ráda bych tuto námitku vyvrátila poukázáním na velkou proměnlivost mezinárodní scény. Pokud se vrátíme v čase jen o malý kousek zpátky, do divokého „arabského jara“, nabízí se tu pád diktatury v Libyi. Podpora Muammara Kaddáfího vypadala nejdřív jako předem vyhraná loterie. Netrvalo dlouho a celý politický systém se začal rozpadat jako domeček z karet; jako *strom*, kterému zničehonic podsekli kmen a nechali ho umřít. Zběsilá vlna demonstrací smetla celou diktaturu ze stolu a zbyl tu jen syrový, opuštěný pařez. Pro diktátorovy ruské a čínské přátele musely být fotky Kaddáfího mrtvolky ve výloze obchodu zajímavým překvapením. Pokud ale existují stále nějaké námitky a pochybnosti, je tu ještě jeden, podobně výmluvný příklad. Jedná se o jistého průměrného muže s velkými ambicemi a ještě většími komplexy, který se rozhodl o výlučnosti jedné rasy a svým výsadním právem vyvažovat celá města a národy. Vzhledem k jeho agresivitě a narůstající moci by asi bylo rozumnější mlčet a podřídit se. Zpětně celý svět, včetně Německá samotného, jasně vidí ti, že správná byla jen jedna možnost – postavit se zlu čelem. Jak se píše v jedné knize; „Kdo doufá ve své bohatství, padne, kdežto spravedliví budou rašit jako listí.“ Zvláštností některých tisíciletých vět je to, že už nestárnou. Dobrý prezident by měl být laskavý a velkorysý; měl by to být někdo *velký*. Tak *velký*, aby unesl celý náš *malý* národ – zemi, která o sobě často pochybuje, opakuje své chyby a sráží sama sebe na kolena, ale umí se také vlastní silou postavit a *stát* (i když byly doby, kdy často stála osamoceně). Někdy je to těžší než skrývat se za zády toho silnějšího a tiše se krmit lží a polopravdou. Dobrý prezident by měl lidem připomínat jejich nejdůležitější úkol: *nést se navzájem*. To je ta věc, která z *malých* lidí dělá *velké*. To si myslím já; a možná že jednou, až ze mě bude někdo dospělý a *větší*, už nebudu těmto větám rozumět a zahodím je pryč jako zmačkaný papír. Možná.